5655 1899 ՅՈՒՆԻՍ 12/24 ՃՈՒՄԱ. ԻՐԹԷՍԻ 15 խամի սէնէ 1317 ՍԷՖԷՐ 16/12 ՀԱԶԻՐԱՆ 1315

Ղազէթամըզ հաֆթատա Չար-շէնպիհ վէ Ճումա իրթէսի կիւն-լերի բազ օլունուր Դ.րչ.
Սենելիկի պուրա իչին բէչին 60
Ալթը այլըղը 35
Սենելիկի բէչին թաշրա իչին 85
Ալթը այլըղը 45
Բօսթա իւնիօնի պիլթէ այխտ տիլը 90 դրուշլուգ բօսթա բուլու՝ 80 դրուշա գապուլ օլունուր
15 կիւնլիւք Ըխտաֆ 60 բր. տըր

ՄԵՃՄՈՒԱՅԻ ԱԽՊԱՐ

30 բարա — 30 բարա

مجموعهٔ اخبار
بك اوغلى جادهسى نومرو ٦٥

DIRECTION
DU JOURNAL
MEDJMOUA-I-AHBAR
Grand'Rue de Péra 65

Ղազէթանըն մուհթէլիֆ խուսուսաթ իչին Յ. ԹՕԼԱՅԵԱՆա մուրաճաաթ օլունա — Բաղչէխանէ՝ Պէյօղլունտա Ճատտէի քէպիրտէ Ն. 65

ԱՍԻԹԱՆԻ 12 ՅՈՒՆԻՍ

ՍԻՒՆՀՈԴՈՍԱԿԱՆ ԴԻՄՔԵՐ

Գ.

Թ. ՅԱՐՈՒԹԻՒՆ ՃԱՄՃԵԱՆ, Եպիսկոպոս Պրուսայի։ Բնիկ Պոլսեցի է և ծնած՝ Սամաթիա 1850 Մարտ 20ին։ Նախնական ուսումն ըրած է հոն Հասուն Կ-Պատրիարքին կղերանոցը և՝ յետոյ Հռոմ. Բրօբականտայի է։ Ճամճեան Գերապայծառ Պոլսոյ մէջ միայն կեանք անցուցած է. Օրթաքէօյէն Մեծ-Կզզի փոխադրուած էր երբ Մեծաւոր-Ժողովրդապետ երբ Մշոյ Եպսկ. ընտրուեցաւ և ձեռնադրուեցաւ 1887 Հոկտ. 7(19ին։ Երկու տարիէն սակայն այդ Աթոռէն հրաժարեցաւ և 1886 Յունիսին Պրուսայի թեմակալ անուանուեցաւ։ Երկայնահասակ, սպիտակամօրուս կենցաղագէտ Եպիսկոպոսի մը համբաւն ունի. 59 տարեկան է և գիտակ՝ տաճկերէնի, լատիներէնի, իտալերէնի և ֆրանսերէնի։ Քաղքենիի նըկարագիրն ունի և միշտ «անուշի կապելով» դժուարութիւնները կը հարթէ։ Ծոյլելու, ժամանակ վատնելու քաղաքականութեան հետամուտ է. հին և նոր տոմարի խնդիրը թէև ժամանակին բաւականէն աւելի յուզեց Պրուսացիները, բայց Ճամճեան Գերապայծառ տակաւ կրցաւ մտքերը հանդարտեցընել։

Ժ. ՊՕՂՈՍ ԹԷՐԶԵԱՆ, Եպիսկոպոս Ատանայի։ Կուտինացի (Քէօթահիա) է, և ծնած՝ 1855 Օգոս. 20ին։ Եպիսկոպոս օծուած է 1892 Մայիս 1ին։ Թէև Բրօբականտացի է, բայց Եպիսկոպոս ձեռնադրուելէն վերջ Զմմառի Կաթողիկոսական Միաբանութեան անդամ գրուեցաւ։ Իր նախնական ուսումներն՝ իր ծննդավայրին մէջ առած է ընդ առաջնորդութեամբ տեղացի վարդապետի մը։ Իր գործերուն զաւակն է. արդէն հազիւ տասնամեայ պատանի Քէօթահիացիներուն պաշտելին էր շնորհիւ իր ախորժալուր ձայնին և ուշիմութեան։ Հռոմէ վերադարձին իր գործունէութեան գլխաւոր ասպարէզն Պրուսան եղաւ։ Համակ եռանդ, համակ աւիւն ամէն տեղ հեռիտոն կամձիով կը հասնէր. ո՛չ միայն Արհ. Ճամճեան Եպիսկոպոսին այլ և բովանդակ Պըրուսացիներուն սէրն ու համակրութիւնը կը վայլէր. ո՞ր Պրուսացին չի յիշեր դեռ Թէրզեան վարդապետին քաղցրալուր մեղեդիները, չինիչ քարոզները և մեկէ աւելի աւրեններու մէջ բանած կորովամիտ ընթացքը, կարուկ կարգադրութիւնները։

Այսպիսի համեստ, աշխատասէր և ժողովրդականութիւն վայելող վարդապետ մը բնականապէս չէր կրնար հանդուրժել Աղաւնեան Կ-Պատրիարքին և Ատանացւոց ուշադրութենէն վրիպիլ։ Պրուսայիք և մանաւանդ Թեմակալը դժուարաւ բաժնուեցան Թէրզեանէն և ինչպէս որ կը հաւաստուի, Հոգեւոր Տիրոջ բարձրագոյն հրամանին հանդէպ տեղի տուին։ Ողբացեալ Արսլանեանի նման Առաջնորդէ մ'ետք, միայն Թէրզեան մը կրնար Ատանացիներուն պահանջումներուն յագուրդ տալ։ Եպիսկոպոսական գահուն վրայ Թէրզեան ա՛լ աւելի կցաւ ազատ թափ մը տալ իր անսպառ ու անխոնջ գործունէութեան։ Ատանայի եկեղեցին բարեկարգելէ վերջ դպրոցներու վըրայ դարձոյց իր ջանքերը. յառաջդիմական նորութեան և մանաւանդ բայասութեան մը հետեւելով Պոլսեցի ուսուցիչ մը կանչեց իր մօտ։ Ամէն քաղաք և գիւղ Թէրզեանի շնորհիւ իր եկեղեցին, դպրոցն, քահանայն ու դասախօսն ունեցաւ։ Հայէն, Թրանսայէն և Ասորիայէն Թէրզեան Գերապայծառ գասու բարերարներ, իւրաքանչիւրին ասքն երթալով և անձամբ տեսնուելով։ Թէրզեան Գերապայծառ ո՛չ միայն Ատանայի, այլ և Պոլսոյ մէջ ծանօթ դէմք մ'է. միջահասակ, առոյգ հասակութեամբ մը աւլեալ. 44ը անցած է. միշտ գործունեայ ու ժողովրդական եղած է Թէրզեան Եպիսկոպոսն։ Չէի սխալած ուրեմն երբ իր եպիսկոպոսական ձեռնադրութեանն առթիւ այս սիւնակներուս մէջ կը գրէի թէ՝ «այդ Քէօթահիացի վարդապետին կրծոցը ներքեւ ժողովրդական սիրտ մը կը բաբախէ և որեան շրջանն սովորականէն աւելի շատ շուտ կը կրկնուի»։ Պոլիս գտնուած միջոցին ամէնուն ուշադրութիւնն իր վրայ հրաւիրած էր, անդադար պատարագելով և քարոզելով՝ Ցխուս Փրկիչ, Աստուածածին, Ցովհան Ոսկեբերան և Վիճենական Հայոց եկեղեցիները։ Ժողովրդական զաւակ և անոր կենօքն ապրած հեռահետէ ծանօթացաւ ամէնուն, անձամբ փոխարէն այցելութիւններ տալով իր եպիսկոպոսական ձեռնադրութեան առթիւ եկող դացողներուն, որոնց առօրեայ գործերուն և «տէրտէր»ուն միշտ կը հետաքրքրուէր։ Թէրզեան Գերապայծառ կորովամիտ և երկաթեայ կամք ու ոյժ ունեցող Եպիսկոպոսի մը համբաւը կը վայելէ. թշնամի՝ արտաքին ցոյցերու և փառքի պինդ-է իր սկզբանց մէջ և ոչ ալ չափ կ'առնէ ընծումներն ու թոյլ բարքերը։ Մայրենի լեզուէն զատ կատարելապէս տեղեակ է տաճկերէնի, լատիներէնի, իտալերէնի և ֆրանսերէնի։ Հաստատուն նկարագրի տէր, համաղակիր բեմասաց մ'է։

ԺԱ. ՆԵՐՍԷՍ ՃՆՏՈՅԵԱՆ, Եպիսկ. Մշոյ։ Ծնած է պատմական Շիրակ գաւառի Բաղրարլու (Kawthar-Դրախտի դեաերէն մէն բաս Մահմէրի անուշ-անմահարար ջրով) Պարսիկ-ալար անունով գիւղին մէջ 1848 Մայիս 17ին։ Իր ուսումը առած և քահանայ ձեռնադրուած է Վենետկոյ Մխիթարեան վանքին մէջ 1872 Օգոստոս 25ին, իսկ Եպիսկոպոսական 1892 Վարդավառին։ Ճնտոյեան՝ առջի կրօնաւոր Եպիսկոպոսն է, որուն թեմ մը յանձնուած է։ Իբր Վենետկոյ Մխիթարեան Ներսէս Եպսկ. ուշագրաւ «դէբ» մ'է, միջահասակ։ Գիտակ է և միշտ գործօն դեր մը ունեցած է մեր հասարակական գործոց մէջ։ Եպիսկոպոսական Դասուն ամենէն աւելի պինդ պահպանողական անդամներէն է. քաջ հայկաբան և պատմագէտ՝ մանաւանդ ազգային եկեղեցական ճիւղին մէջ միշտ գիտցած է պահել տալ եկեղեցական աւանդութիւնն ու սովորոյթները։ Պարագաներու բերմամբ բանվիրան եղած է իր կրօնակցաց։ Առջի Մխիթարեանն է որ հող հողւոցով սկսած է իր անուն ու համբաւն չինել։ Պարտիզակ երկար տարիներ վաստակած է և Ս. Ղազար իրեն կը պարտի իր նիկոմիդական առաքելութիւնները։ Մշեցիք, որ իբր դաւառացի, քաղքենիներէն շատ աւելի սուր հոտառութիւն ունին, մինչեւ Պարտիզակ գացին և թեմերնուն «շահմալ թադը» ու «դաւազանը» յանձնեցին Ճնտոյեանին։ Իբր յաջորդ Ճամճեան և Ցովհաննէսեան հրաժարեալ վիճակաւորաց՝ Ներսէս Եպսկ. կրցաւ կարծ.ք տալ սէս պէս դժուարութեանց. Մըշոյ Աթոռոյ պարտքերը վճարեց, եկեղեցին ապրեց և եդած դպրոցը կոկեց ու կանոնաւորեց, նոյնպէս Աւրինչ և Նորշէն նախակրթարանական դպրոցներ բացաւ։ Ճնտոյեան շատ աւելի օգտակար կրնար ընծայել իր առաջնորդութիւնը, բայց ի՞նչ կըրնայ ընել 2000 ֆրանքով։ Չար բազձանքը բաւական չէ. արդիւնաւորութեան առջի և էական պայմանն է Դրամ։ — Կորովամիտ և յամառ աշխատասէր է. խիստ նիստ ու կաց և մանաւանդ նկարագիր ունի. չի սիրեր թուլութիւններ և սէթեւեթեալ նկարագիրներ։ Քաջ բեմասաց է և իր քարոզներուն մէջ մասնաւորեպէս կ'ընէ իր նոր։ Պինդ և յամառ իր աշխատութեան, գաղափարաց և խօսից մէջ, Ճնտոյեան պիտի գիտնայ անշուշտ լաւ և անմոռաց յիշատակ մը թողուլ Մխիթարեան պարտաճանաչ Եպիսկոպոսի մը։ 51 տարեկան է տեղեակ լատիներէնի, ֆրանսերէնի ու իտալերէնի։

ԺԲ. ՄԻՔԱՅԷԼ ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆ, Եպս.Մելիտինոյ։ Խարբերդցի է և ծընած՝ 1844ին. Լիբանանցի է և 1866ին քահանայ ձեռնադրուած և 1899 Մայիս 2(14ին Եպիսկոպոս օծուեցաւ Ս. Յ. Ոսկեբերան եկեղեցին՝ Տեղապահ Սրբազանէն։ Անմոռաց Խորխոռունի Արք.ին ձեռնասունն է և միշտ անոր աջ բազուկն եղած։ Մելիտինոյ համար Խաչատուրեան Գերապայծառ շատ և շատ աշխատած է. հոն մեծ ժողովրդականութիւն կը վայելէ և ամէնքն զինքն կը պաշտեն։ Մելիտինոյ թեմն ծնունդ է Խորխոռունիի և Խաչատուրեանի։ – Պոլսոյ մէջ նորընտիր Եպիսկոպոսս մեծ յարգանք գտաւ. արտաքին պարզ նիստ ու կացը, հայրական հովերը կը յիշեցնեն մեզի հին «պապա» վարդապետներն, որոնց յիշատակը տակաւին կենդանի է։ Խաչատուրեան Գերապայծառ իր արտաքին խոնարհ տեսքովը, պարզ նկարագրաւն, խոհուն կենցաղագիտութեամբն բարոյական ոյժ մ'է և Եպիսկոպոսական Դասուն զարդերէն մին. Մելիտինոյ մէջ իր գործունէութեան սկսաւ շատ կանուխ. 24 տարի Հիւանիմանոսը ժրաջան հոգ հոգւոյով գրաղեցաւ, հոն եկեղեցի շինեց, դպրոցի եկամուտներն աւելցուց և 8 տարի ալ Խորխոռունիի կենդանութեանն իբր «Մէրխասա» Մելիտինոյ մէջ գործեց. Խորխոռունիին այնքան սիրելին էր որ բարեյիշատակը իր մահուան վերջին վայրկեաններուն կտակած էր որ այն ըլլայ իր յաջորդը։ Մելիտինոյ մեծ երկրաշարժին Խաչատուրեան Գերապայծառ անձամբ Հռոմ դիմելով դրամական կարեւոր նպաստներ բերաւ, որով երկրաշարժի աւերածները դարմանեց։ Զարմանալի չէր ուրեմն որ այսպիսի մեղուաջան Վաստակաւոր մը 567 քուէ շահելով Մելիտինոյ Եպիսկոպոսական գահուն վրայ բարձրացաւ։ Խորխոռունի և Խաչատուրեան՝ Մելիտինեան Աթոռոյն երկու հաստատուն պատուանդաններն են։

ԺԳ. ՍՏԵՓԱՆ ԽՈՐԱՑԷԼԵԱՆ, Եպիսկոպոս Խարբերդի։ Մշեցի է և ծնած՝ 1866 Փետր. 3ին։ Բրօբականտայի վարժարանին յաջողակ և ուշիմ ընթացաւարտն է և Հռոմ քահանայ ձեռնադրուած՝ 1890 Նոյ. 1ին։ Իս-

բայէլեան Գերապայծառ բացառութեան մը հետեւելով եւ հաւատարիմ իր Ուխտին, Հռոմէն ուղղակի Արաբկիր գացած եւ հոն 7 տարի շարունակաբար ժողովրդապետութեան եւ «Մէրխասա վէքիլի» պաշտօն վարած է, միշտ իւր Եպիսկոպոսը, ժողովուրդը եւ Կառավարութիւնը գոհ ընելով ամենադժուարին եւ փափուկ պարագաներու մէջ, Նորընտիր Թեմակալն իր համողակեր, փայփայիչ եւ կենցաղագէտ գործունէութեամբ միշտ «աչքի զարնող» անձնաւորութիւն մ'եղած է։ Անպէս որ 9 տարուան մէջ որ է 1899ին միաձայն հաւանութեամբ եւ ջախջախիչ քուէներով ընտրուեցաւ եւ օծուեցաւ Եպիսկոպոս Խարբերդի վիճակին Մայիս 2(14ին Տեղապահ Սրբազանէն։ Լեզուագէտ, հեռատես եւ կենցաղագէտ է Իսրայէլեան. հաստատուն նկարագրի տէր եւ գործունեայ։ Տաճկերէնէ զատ գիտակ է լատիներէն, իտալերէն եւ գաղղիերէն լեզուներու։ Իսրայէլեան Գերապայծառ՝ իբր Եպիսկոպոս՝ շատ աւելի գործունէութեան ասպարէզ պիտի ունենայ. պատի՜ւ եւ շնորհաւորութիւն Խարբերդցիներուն իրենց բարեյաջող ընտրութեան համար։ Երկու ամսուան մէջ համակիր բարեկամներու ստուար թիւ մը վաստըկած է եւ սիրելի եղած Պոլսեցւոց։ Համով հոտով են քարոզները, համոզակիր իր պատճառաբանութեանց մէջ եւ մանաւանդ ժողովրդական խրատանց եւ գրոց աշկերտներու պաշտպան։

ԺԴ. ԱՆԴՐԷԱՍ ՉԷԼԷՊԵԱՆ, Եպսկ. Տիգրանակերտի. Տիարպէքիր ծնած է 1848 Սեպտ. 8ին։ Բրոբականտացի է եւ քահանայական օծումն ընդունած 1872 Ապրիլ 21ին ի Մէրտին։ Բաւական տարիներ Կաթողիկոսական Տեղապահի պաշտօն վարած է իր ծննդավայրը։ 1899ին Եպիսկոպոս ընտրուեցաւ եւ օծուեցաւ Մայիս 2(14ին Տեղապահ Սրբազանէն։ Ֆէրահեանի(*) յաջորդն լատիներէնի, իտալերէնի, տաճկերէնի եւ մանաւանդ արաբերէնի տեղեակ է։

ՅՈՎՀ. Ց. ԱԼԱՆ

ԴԱՄԲԱՆԱԿԱՆ Ի ՄԱՀ

ԱՄԵՆԱՊԱՏԻՒ ԳԵՐԵՐՋ. ԿԱԹՈՂԻԿՈՍԻՆ

ՍՏԵՓԱՆՈՍ ՊԵՏՐՈՍԻ Ժ.Դ ԱԶԱՐԵԱՆ

(Շարունակութիւն)

Մեծահռչակ եղաւ այս՛ եւ ինքն գիտութեան մէջ, սակայն չյամնեց առաքինութիւնը, որով իւր անմահ չիրիմի համակրանաց ցոյցի առաւել խորին մարդասիրութեան եւ առաքինութեան բուրմամբը հրապուրեց քան խորիմաստ գիտութեան յիշատակովն այնչափ Թագաւորներ, բարձրաստիճան անձինքներ ու ժողովուրդներ։ Բարձրացաւ այս՛ եւ ինքն, մանաւանդ բարձրացուցին զինքը Կաթողիկոսական գահուն ու եղաւ ինքն ալ գիտուն Կաթողիկոս մը, բայց առաքինի Կաթողիկոս մը, խոնարհ Կաթողիկոս մը, ու աւելի մեծ պաշտօնի մը իւր վրայ ունեցած խրատաւութիւնը չուրացող ու չուրացեալ Պատրիարք մը։ Մանաւանդ, սուրբ պարծանօք մը կ'ըսեմ, մեր Պատրիարքաց շարքին մէջ Հռովմայ սրբազան Գահուն ամենապինդ յեցողներէն մին, կարծես Լուսաւորիչն ընդ Սեղբեստրոսի, որով եւ ինքն ունեցաւ Ս. Քահանայապետին Մեծին Լեւոնի ամենասերտ ընտանութիւնն ու եղբայրենի բարեկամութիւնը։ Միշտ խաղաղասէր եղաւ, հեզահամբոյր, երկայնամիտ, առատաձեռն թէ հակառակորդաց եւ թէ իւր ժողովրդեան հետ։ Գիտակի մարտիրոսութեամբ ապրեցաւ մանաւանդ իրեն աջակից խրկուած ա'յն միսիոնարաց կամ առաքելոց հետ, որոնք պարզօրէն կը ճգնէին մեր հաւատոյ լոյսը ու սէրը վերանորոգելու։ Խաղաղաբար եղաւ նաեւ Վեհապետաց մէջ իւր ազդեցիկ քաղաքականութեամբն, յորոց միայն ի ցոյց շնորհակալութեան զօրագումարով վայն արքայական արքունիքն հրաւիրելը, յիտալիա անձամբ տեսնող ընկերներս պատմեցին։ Մինչ մեծ մեծ գործերով զբաղած էր չմոռցաւ միւս կողմանէ փափաքող ըլլալու հայ երիտասարդութեան բարի եւ ուսումնական կրթութիւն մը ստանալուն, կանգնելով անոնց ի Թագաւորեալ քաղաքին Կ. Պոլսոյ աջակցութեամբ բարեյիշատակ եղբօրն Արիստակէս էֆէնտիի «Գրիգոր Լուսաւորիչ» անուանեալ մեծահռչակ Ուսումնարանն։ Մանաւոր հոգ ունեցաւ եկեղեցական վարժարաց վրայ, մանաւանդ Լ. Հայկազնեան Վարժարանիս վրայ ի Հռովմ, ճանչնալով ուսանողները յականէ յանուանէ, ու նոյն իսկ անոնց անուանց ցուցակը ունենալով, հաւատարմագոյն տեղերէ առած զանազան ճիւղերու նկատմամբ ծանօթութիւններ կը նշանակէր անոնց անուններուն առջեւ։ Կանգնեց Անարատ Ցղութեան կարգի մայրապետաց մեծածախ կուսաստանը, որ իւր բարեպաշտական հաստատութեանց գրեթէ մարգարիտն եղաւ, որոց կուսանք ազգիս մեծ օգուտներ հասցուցին ու հոգւոց դարձերու բազմարդիւն աշխատութիւնն ըրին ու ընելու վրայ են։ Ձախացոյց հաստթով Կաթողիկոսարանը, կանգուն պահեց շատ ժամանակ կղերանոցն ի Քաղկեդոն, վերջապէս շարք մըն էր իր կեանքը բարեգործութեանց։ Ամենաջերմ առաքելական ոգի մը ունէր, ու մանաւոր սիրով կը սիրէր ու կը մեծարէր անձնուրաց առաքեալները, հազիւ ընթացաւարտ քահանայ մը կը ժամանէր ի Կ. Պոլիս, կ'առնուր սեղանակից կ'ընէր, կը յարգէր ու հայրապետի մը յարմար խնամք կը ցուցունէր, եւ միանգամայն քաջալերելով կ'առաքէր զանոնք։ Ո՛հ, ինչպէս դեռ սիրտս կը ճմլի մինչ Կ. Պոլսէն դէպի քաղաքս մեկնելուս նախընթաց օրը, ապրիլ 9(21ին, ինկած առապելի ճգնաժամներու մարմրուքներու մէջ դեռ առաքելական գործը ու իր առաքեալը կը մտածէր։ Կանչեց զիս վերջինաւ իրիկունը, ծունր դնել տուաւ իւր անկողնոյն առ երի, ու լեցուած աստուածային եռանդեամբ, վեր վերցուց իւր աչքերը դէպ յերկինս, եւ օրհնեց բոլոր սրտով, ապա բոլոր ջիղերու ձկտմամբ, ջանացաւ ամուր յեցունել իւր սկարացեալ ձեռքերը ծնրադրելոյս գլխուն վրայ, վերջը վեր վերցուց, ակնարկեց բազուկներովն, ու եռանդեամբ արտասանեց «Գնա՛, քարոզէ՛.... ողջոյն տուր յինէն թեմիդ եպիսկոպոսին ու համօրէն քահանայից....» ըսաւ, եւ դարձուց իւր երեսը անդին հոգալու իւր ցաւերէ ընկճեալ մարմինը, թողլով վերջին ու սրտաշարժ ցոյց մը իւր առաքելասէր ոգւոյն։

Մոռցած չէր իւր մանկութենէ ուսած եւ ի դպրոցի ստացած բարեպաշտական սովորութիւնները, որոշ էին ըստ կարելւոյն գործոց, աղօթից եւ ժամերգութեանց ժամանակը։ Ամեն իրիկուն ըստ ժամացոյց առտնին ընթրիքէն առաջ կը ժողվէր բոլոր ծառաներն ու անեցիները, եւ բանալով սրահին մէջ գտնուող փոքրիկ խորանին որ ըստ պատշաճի զարդարուն էր, կ'ակսէր աղօթքները մեծ ջերմեռանդութեամբ, զորս շարադրած էր կէս մը ժամագրքէն, կէս մը սաղմոսներէ եւ կէս մը ուրիշ տեղերէ։ Աղօթիցս մէջ գլխաւոր տեղիքն ունէր «Ի խորոց կարդացի»ն՝ յօժանդակութիւն հոգւոց քաւարանի, եւ սուրբ Կուսին պսակը, որուն առաջին տուները ինքը կը զրուցէր մեծ եռանդեամբ, որուն հետ բարեպաշտութիւնն ունեցայ պատուելու զսուրբ Կոյսը մի քանի իրիկուն։ Այս ամենը կը կատարէր անխափան ճիշդ ժամուն, յամօթ այնքան ընտանեաց, որոնք իրենց գործերը կ'առարկեն քիչ մը ժամանակ ընտանեաց հետ միասին աղօթքի կենալու համար։ Այսու ունէր նաեւ ոգի մը զբաղեալ մինչեւ շատ ժամանակ մոռնալով իւր կերակուրը, եւ այն ծերութեան մէջ այնպիսի դիւրադէգութիւն մը ունէր որ թուղթերը ձեռքը անոր սեղանակէ սենեակ հլլել մանելը տեսնողներու մեծ զարմանք կ'ազդէր։ Ու նոյն իսկ իւր անկողնոյն ցաւոց մէջ կը հրամայէր որ եկած նամակները կարդացուին ու պարունակութիւնը իրեն ծանուցուի։ Այնչափ զբաղմանց մէջ երբէք զանց չէր առնուր լսել աղքատները, կարօտեալները ու վշտացածները, կարեկից ըլլալով, հարցունելով մի առ մի անոնց վէրքերը, առտնին դէպքերը ու ընտանեաց յարաբերութիւնները ու տալով յարմար դարմանը, որոց մի քանիին անձամբ ներկայ գտնուեցայ եւս։ Փոյթ էր իւր պարտաւորեալ այցելութեանց կառավարութեան, դեսպանաց եւ այլ մեծամեծ անձանց փութալով վերստին շուտով իւր խուցը գտնուելու իբր խստակրօն կրօնաւոր մը։ Հաճոյք ու պարծանք էր տեսնել զինքը բարձրամեծար անձանց հետ այցելութիւններու, տեսակցութեանց ու բանակցութիւններու առթիւ գործածած վայելուչ, հաճելի եւ հրապուրիչ կերպերը, ձեւերը, շարժմունքները ու քաղաքավարական ցոյցերը։ Մանաւորապէս յափշտակիչ էր ու վսեմ սրբազան արարողութեանց մէջ նշմարել զինքը զգեստաւորեալ Լուսաւորչանման, որ գրգես գեղեցիկ հոգւոյն վեհանձն նկարն էր։

(Շարունակելի)

(*) Կ'ըսուի թէ վաղամեռն Ֆէրահեան իր ընտիր եւ հարուստ Գրադարանը Զըմմառի Կաթողիկոսական Մենաստանին նուիրած է։ Ֆէրահեանի նման գիտական Եպիսկոպոսի մը Մատենադարանին անշուշտ շահեկանութենէ զուրկ չէ եւ թանկագին պարգեւ մ'է Զմմառի համար։

ԿԻՒՆԼԻՒՔ ՄԷՍԷԼԷ

Եէնի Կ-Բաթրիկին ինթիխապը իչին Րուհանի վէ Ծիսմանի մէճլիսլէրին Յունիս 24տէ ապտը իճթիմալարը մուզաքերէ իքէն, պու թալիխտէ մըգքիւր իճթիմաըն վուգու պուլմասը չիւպհէլի օլտուղը բէվիչէ անվալտէն անլաշըլըեօր։ Պունունլա պէրապէր, պէօյլէ մուհիմ մէսէլէլէր բէք տէ չապուգ հալլ վէ ֆասլ օլունամաեօր, հէր հալտէ միւզաքէրաթ վէ միւլահազաթը ամիգանէ իճապ իթտիրէճէկինտէն, չօգ տէֆա խուլէն Թախմինլէրին տօղրու չըգմամասը՝ Թապիեաթը մասլահաթտան տըր, նասըլ քի, Յունիս 24տէ Կ-Բաթրիգ ինթիխապընըն իճրա խուլմէմէսի վագը օլուրսա, պու սէօյլէտիկլիմիզի Թաստիգ իտէճէք տիր։ Շիմտիլիք պու մէսէլէնէ միւթէալլիգ պազը Թէֆէրրուաթ հագգընտա մէվճուտ օլան բիւզօբօսլար՝ քէնտի պէյնլէրինտէ միւզաքէրաթ վէ մուխապէրաթ իճրա իթտիքլէրի կիպի, Իսարէ մէճլիսինին տէ կէրէք ճէմաաթ խտարէսինին վէ կէրէք անվալը հագգընտէ քէնտիսէ միւթէալլիգ իշլէրին հիւսնի թէրթիպ վէ ճէրէեանը իչին, մունթազամէն իճթիմալէրինէ տէվամ իթմէքտէ օլտուղու իշիտիլիեօր։

Կէլմէլէրի եագըն օլան Եպիսկոպոսլարըմըզըն, չէնտ կիւնտէնք Իսթանպօլտա պուլունաճագլարը խապէրի՝ հէր թարաֆտան թէէքքիւր խուլմէքտէ օլուպ, էօնիւմիւզտէքի հաֆթա զարֆընտա հէման ճիւմլէսինին - Նազարեան Սրբ.ատն մաաատա - չէհրիմիզտէ պուլունաճագլարը մէմուլ օլունուեօր։ Շուրասընը պէեան իտէլիմ քի, տէվէրան իտէն կէօնակէօն զիւլիւմլէր արասընտա, էհալիյաց մըրագ իչինտէ տէյիլ տիր, վէ հէր կիւն Կ-Բաթրիկլէնի կէօրմէնէ ալըշմըշ օլան Իսթանպօլ էհալիսի՝ Թա Զատիկտէն պէրու զայպ իթտիկի բէխսի բուհանիսինի արզուլէմէքտէ օլտըղը միսիլլու, Թաշրա Էրմէնի-գաթօլիք էհալիմիզ խէ, պու արզուտան պաշգա, պիր Թագըմ զաթէն մէրխասալարը օլան բիւզօբօսլարընտան վէ պիր Թագըմը հէնուզ բիւզօբօս Թայինի խուլէն եէնի մէրխասալարընտան պունճա զէմանտան պէրու ուզագ գալմըշ օլմալարըյլա, անլէրին հէմ հասրէթինի չէքմէքտէ, հէմ տէ ճէմաաթլարընըն պաշլարընտա պուլունմալարը լիւզումընը հիսս իյլէմէքտէ տիրլէր։ Իմտի յունիս 24տէ պու ինթիխապ օլամազսա, բէք տէ կէճիքմէմէսի ումումըն Թէմէննի խուլմէքտէ տիր— Մամաֆիհ եաբըլաճագ իյք իշլէր՝ էօնիւմիւզտէքի հաֆթա զարֆընտա եաբըլըր, վէ եպիսկոպոսլարըմըզ տա քեաֆֆէթէն կէլիրլէրտէ, իյք ինթիխապ թարիխինին թէէխխիւրինէ պէլքի տէ մահէլլ գալմազ։ Պէօյլէ օլմասը՝ էլպէթթէ տահա զիեատէ արզու օլունուր։

ԽԱՐԻՃԻՅԷ

Ֆրանսաա պուհրանը միւքէլլաֆիեանէթ խիթամ պուլուպ, եէնի հէյէթ՝ չու սուրէթտէ Թէշքիլ օլունմուշ տուր. Մ. Մ. Վալտէք-Րուսօ՝ տախիլիէ նազըրը, ժէն.Կալիֆէ՝ հարպիէ, Մօնի՝ ատլիէ, Միլլան՝ թիճարէթ, տը Գրէ՝ միւսթէմլիքեաթ, Լէկ մէարիֆ, Տէլգասէ՝ խարիճիէ, Գայեօ՝ մալիէ, Պօտէն՝ նաֆիա, Լանէսան՝ պահրիէ, Ժան Տիւբիւի՝ զիրաաթ։

Բարիս ղազէթալարը՝ եէնի գապինէնին սուրէթի Թէշքիլինտէն տօլայը իգհարը Թէմաճճիւպլէ, չէտինտէն մուախէզէ իտիեօրլար, հաթթա եագընտա տիւշէճէկինի քէշֆ իտէնլէր տէ վար տըր։ Եալընըզ պիր գաչ ղազէթալար՝ օլ պապտէ հիւսնի գապուլիէթ կէօսթէրմիշլէր տիր։

Ինկ. ղազէթալարը ալէլ ումում եէնի գապինէնի Թագտիր իտիեօրլար։

—Ինկ. ղազէթալարը՝ Լա Հէյ գօնֆէրանսըյլա նէթիճէլէրի հագգընտա հէմֆէքեար տէյիլ տիրլէր։ Սթանտարտ՝ ասաքիրի ումումի իչին գօնֆէրանսըն միւզաքէրաթընա խիթամ վէրիլմէսի լիւզումունտան մուսիրրանէ պահս իթտիկի հալտէ, Թայմս տախի՝ հաքէմ հէյէթինէ գարշը Ալմանիանըն չըգարտըղը միւշքիլաթըն պէրթարաֆ խուլէպիլէճէկինի, վէ գօնֆէրանսըն մուվաֆֆագըյէթլէ խիթամ պուլաճաղընը մէմուլ իտիեօր։

Սօն խապէրլէրէ կէօրէ, Ալմանիա, հաքէմ ուսուլինի գապուլ իթմիշ տիր։

—Վիէննա ղազէթալարը՝ Սըրպ հուտուտընտա պուլընան ասաքիրի Շահանէնին չօգլուղու վէ ինթիզամը հագգընտա Թէաճճիւպ վէ հայրէթլէ պահս իտիեօրլար, վէ տիեօրլար քի, «Ինթիզամը Ֆըրգալարը պիր կէօնա գարըշըգլըգ չըգարամազլար։ Հէր կէօնա միւնասիպէթսիզ հարէքէթ՝ Պուլկարիստան վէ Սըրպիա իչին ումումի պիր ֆէլաքէթ օլապիլիր։ Շու էսնատէ Սըրպիա, գրալ Ալէքսանտրըն իթթիւալըրէվէրլիկէլէ Ֆըրգա նիզալարընը տէֆ, վէ խարիճին հէր չիւպհէսինի իզալէ իթմէկէ չալըշըյօրը կիպի, Պուլկարիստան տախի իֆլաս հալինին էօյլէ պիր տէրէճէսինէ եագլաշմըշ տըր քի, ագըլսըզճա պիր պօլիթիգա՝ մըգքիւր մէմլէքէթ հագգընտա եէնի պիր ֆէլաքէթէն զայրի պիր նէթիճէ մուճիպ օլամազ։ Բրէնս Ֆէրտինանտ Սթօյլօվ գապինէսինին տիւշմէսինտէն պէրի չիւպհէսիզ պօլիթիգասընը թէպտիլ իթմիշ օլաճագ տըր. չիւնքի Պուլկարիստան էլ վէ աեագլարը՝ պիր էճնէպի հէյէթի մալիէսինէ պաղլանմըշ օլուպ, հէյէթի մըզքիւրէ՝ քէնտիսինի իֆլասա գարշը կէօթիւրէպիլիր, եախօտ ղանէթ ազըր շարթլար ալթընտա կիրտիրէպիլիր քի, պունլարտան գուրթուլմագ միւմքին տէյիլ տիր։ Պու սէպէպլէ Սըրպիսթան վէ Պուլկարիսթան՝ զըմըլտանըմանա միւգթէտիր տէյիլ տիրլէր։» Տիկէր Թարաֆտան մըգքիւր ղազէթալար՝ հիւքիւմէթի Սէնիէնին հարէքէթի սուլհբէրվէրանէսինի, վէ պու սաեէտէ

հուտուտա պիր Թէֆթիշ հէյէթի կէօնտէրիլմէսինի էմր իթտիկինի սէնա խըսըօրլար։

—Ավսթրիա խարիճիէ նազըրը՝ Օսմ. վէ Սըրպ հուտուտու հատիսէլէրինտէն տօլաեը Պէլկրատա վէ մահալը սաիրէտէ խիսթարաթը տօսթանէտէ պուլունմուշ տուր։

—Իրան հիւքիւմէթինին Պէնտէր Ապպաս լիմանընը Րուսիա տավլէթինէ Թէրք իթտիկի ղազէթալարտա օգունմուշ տուր։

—Ինկիլթէրրա իլէ Թրանսվաալ ճիւմհուրիէթի արասընտա սօն կիւնլէրտէ միւնասէպաթ պիր աղ տահա կէրկինլէշմիշ օլուպ, ճիւմհուրիէթի մէզքիւրէ՝ Ինկիլթէրրաեը խօշնուտ իթմէք իչին, մէմլէքէթլէրինտէ եաշաեան քիւլլիեէթլի հէնէզլիլէրէ պիր թաղըմ վասի միւսաատէքեարլըղլար իթմէմէեէ գարար վէրմիշ օլտուղունտան, վէ տիկէր թարաֆտան Ինկ. հիւքիւմէթի՝ չիմտիէէ ատէէն կէօսթէրտիկի իթիմալքեարանէ հարէքէթտէ պուլունան սօնրա տէվամը՝ քէնտիսինճէ զաաֆէթ ատտ իթտիկինտէն, իչին բէնկի նիհաեէթ՝ իքի թարաֆըն պիւսպիւթիւն պօզուշմալարընտա գարար վըլաճաղ սըր կիպի կէօրիւնիւեօր։

Եարըն, Ամննասուրբ Երրորդութիւն եօրթուսու օլմաղ միւնասիպէթիյլէ, Ս. Ց. Ոսկերեան քիլիսէսինտէ սաաթ 2 պչ.տա, Մալաթիա Մէրխասասը հիւրմ. Միքայէլ Եպիսկ. Խաչատուրեան թարաֆընտան մուքաթթան սուրէթտէ Գուտտասը չէրիֆ Թագտիս գըլընաճաղը խապէր ալընմըշ տըր։

ԹԷՎՃԻՀԱԹ

Տիւնտէնը ուսուլիէ սապըգ գոմիսէրի Մուրատ պէյ էֆ. հազրէթլէրի՝ Շուրայի տէվլէթ մալիէ տաիրէսի ազալըղընա, Մանասթըր վիլաեէթի տէֆթէրտարլըղընա՝ Եանիա տէֆթէրտարը սապըգ Իպրահիմ խաճիմ էֆ., Եանիա վիլաեէթի տէֆթէրտարլըղընա՝ Էրզրում վիլաեէթի տէֆթէրտարը սապըգ Ֆէրիտ պէյ, Քէօթահիա սանճաղը մուհասէպէճիլիկինէ՝ Էրթօղրուլ մուհասէպէճիսի Ապտի իւլ Քէրիմ էֆ. թայինն. Մաթպուաթը տախիլիէ սանսիւր մէմուրը Ահմէտ Համտի պէյ էֆ. հազրէթլէրինէ ուլէա էվվէլի, Թ. Հապըգամ ղազէթասը պաշ մուհարրիրի Թէվֆիգ էֆ. իլէ հէյէթի թահրիրիէսինտէն Քեազիմ պէյէ, Թարիգ ղազէթասը պաշ մուհարրիրի Սիւլէյման Թէվֆիգ վէ մուհարրիրլէրինտէն Եպուէլ Մուզաֆէր Քէմալ պէյլէրէ սանիէ միւթէմայիզի, վէ մէզքիւր ղազէթալար իլէ Սապահ ղազէթալարընըն պաշ մուհարրիրլէրի վէ միւրէթթիպլէրինէ վէ մաքինաճըլարընա միւխթէլիֆ րիւթպէլէրտէն նիշանլար վէ սէնայի միտալեալարը թէվճիհ վէ իհսան.

Ուրֆա միւթէսարրըֆը Էսպագ Տէտէ պաշընըն մախտումը Ենիա պէյէ սալիսէ, Գօնիա ֆըրգասը գումանտանը միրիլիվա Ահմէտ Րիւշտի բաշաեա ֆէրիգլիք րիւթպէլէրի թէվճիհ. Խիտտավէնտեարեար վալի մուավինի Եմին էֆ.եէ Այնճի Մէճ., Լահէյ գոնֆէրանսընտա Ֆիրէմէնք պաշ մուրախխասը Մ. Գարն Պէքէ Այնճի Օսմ., զէվճէսինէ Այնճի Շէֆագաթ նիշանլարը, Րում Միլքիթ-գաթօլիք բաթրիկի Ճէրաճիրի էֆ.եէ ալթուն վէ կիւմիւշ Իմթիեազ միտալեասը իհսան պույրուլմուշ տուր։

ՏԱԽԻԼԻՑԷ

Տիւն սէլամլըգտան սօնրա Ավսթրիա, պատէհու Րուսիա վէ Ֆրանսա սէֆիրլէրի սուրէթի ղայրը րէսմիէտէ հուզուրը հազրէթի Թաճտարիեէ գապուլ պույրուլմուշլար տըր։

—Իսկիւպ Թէլէկրաֆխանէսինին միւճէտտէտէն ինշասընա իրատէի սէնիէ շէրէֆսուտուր պույրուլմուշ տուր։

—Իթթիհատ բօսթասը մուգավէլէսի ագտընըն Չհինճի սէնէսի օլտուղու ճիհէթլէ, 1900 սէնէսինտէ Պէրն չէհրինտէ իճրա խոլունաճագ չէնլիքլէրէ իշթիրաք իթմէք իւզրէ, Իզվիչրէի Օսմ. չէհպէնտէրի պա իրատէի սէնիէ մէմուր խոլընմըշ տըր։

—Միւխթէլիֆ մահէլլէրտէն Իզմիրէ կիտէն Իսլամ մուհաճիրլէրինտէն պիր գըսմընըն Գօնեա վիլաեէթինտէ Թէքէ սանճաղընտա իսքեանլարընա գարար վէրիլմիշ տիր։

—Սիրքէճի իսկէլէսինտէն էմթաայը էճնէպիէ կէօմրիւկիւ էօնիւնէ գատար ինշա օլունան րըխթըմըն՝ պու կիւն մէմուրիյէի ատէսի մարիֆէթիյլէ մուվագգաթ գապուլ մուամէլէսի իճրա խոլընաճագ տըր։

—Զարչ. աղշամը մայէյնի Հիւմաեունտա Ֆրանսա սէֆիրի Մ. Գօնսթանըն չէրէֆինէ պիր զիեաֆէթ վէրիլիպ, պունտա, պիրճիմլէ վիւքէլա վէ սէֆարէթին պաշլըճա մէմուրլարը, մաէէթ վաբօրլարը գումանտանլարըյլա զապիթլէրի, գումանտան Պէրժէ, Տէֆօրժ, Լըրօզ, Պէրթիէ վէ Վիթալիս բաշալար վէ տահա սաիրլէրի հազըր պուլունմուշլար տըր։

Սէֆիրի միւշարիլէյհ իլէ զէվճէսի վէ մաէէթինին սէրայը Հիւմաեունա ազիմէթլէրի չու սուրէթլէ օլմուշ տուր։ Միւշարիլէյհիմա՝ սաաթ ալաֆ. 7տէ մուշ վաբօրըյլա Թարապիատան Թօբհանէէէ կէլիպ, օրատան սէրայ արապալարըյլա սէրայա կէլմիշլէր, վէ Թէշրիֆաթը ուսումիէ նազըրը Միւնիր բաշա իլէ Թէշրիֆաթի խարիճիէ Իպրահիմ վէ մուավինի Ղալիպ պէյլէր թարաֆընտան իսթիգպալ օլունարագ, սաարաղամ վէ վիւքէլայի ֆէխամ հազարաթըընըն պուլունտուգլարը Մէրասիմ քէօշկիւնէ կէօթիւրիւլմիւշլէր տիր։ Զէնտ սաագըգա սօնրա զաթը հազրէթի Բատիշահի թէշրիֆ պուեուրմագլէ, սէֆիր՝ քէնտի մաէէթինի վէ զէվճէսի տէ գատընլարը թագտիմ իյլէմիշ տիր։

Զաթը հազրէթի Շէհրիեարի՝ սէֆիր վէ զէվճէսիյլէ պիր գաչ տագըգա միւլագաթ պուեուրտուգլարը կիպի, տիկէրլէրէ տէ լութֆէն պիր գաչ սէօզ սէօյլէմիշլէր տիր։ Պու միւսաէպէթլէ թարաֆը Շահանէտէն սէֆիր Մ. Գօնսթանա մուրասսա Օսմ. վէ մաէէթինէ միւխթէլիֆ նիշանլար իհսան պույրուլմըշ տըր։ Պատէհու զաթը հազրէթի Բատիշահի մատամ Գօնսթանը գօլթուղունա ալարագ, թաամ սալասընա կիտիլմիշ տիր։ Սուֆրատա Զաթը հազրէթի Բատիշահինին սաղընտա մատամ Գօնսթան վէ սօլունտա սէֆիր, վէ սուֆրանըն տիկէր թարաֆընտա չահզատէլէր, վէ անլէրին պիր եանընտա սաարաղամ վէ տիկէր եանընտա Ղազի Օսման բաշա, վէ վիւքէլա վէ սաիր րիճալ տախի մահէլլի մախսուսլարընտա օթուրմուշլար տըր։

Զաթը հազրէթի Բատիշահի Խանէտանը Ալ-Օսման պիւեիւք նիշանըյլա Լէժիօն տ'Օնէօր նիշանընըն կրան գօրտօնունու թագըպ պուեուրմուշլար տըր։ Սուֆրատա Միւնիր բաշա Թէրճէմանլըգ վազիֆէսինի իյֆա իթմիշ տիր։ Զիեաֆէթտէն սօնրա գօնսէրտէ պուլունուլմուշ, վէ պատէհու չայ զիեաֆէթի վէրիլիպ, եարը կիճէէէ եարըմ սաաթ գալարագ սէֆիր ճէնապլէրի վէ զէվճէսի՝ զաթը հազրէթի Բատիշահինէ րէսմը վէտաը իյֆա իլէ, սէրայ արապալարըյլա Տօլմապաղչէէէ վէ օրատան մուշ վաբօրըյլա Թէրապիաեա ավտէթ իյլէմիշլէր տիր։

—Բօսթա վէ Թէլէկրաֆ նէզարէթի մէմուրլարընտան Շէվգի էֆ. նամ զաթ՝ մէմալիքի Շահանէտէ քիպրիթ ինհիսարը վէ քիպրիթ ֆապրիգալարը թէէսիսի իչին իմթիեազ իսթիտա իթմիշ տիր։

—Էլան Պէյօղլու վէ Իսթանպօլ ճիհէթինտէ բէք չօգ էքմէքճիլէր՝ էքմէկին ֆիաթը հագգընտա գօմիսիօնք մախսուսընըն վէրտիկի գարարլարա գարշը օլարագ 50 բարաեա սաթմագտա օլտուգլարընտան, պու պապտէ մէրճիի ալիսինին նազարը տիգգաթը տավէթ օլունուեօր։

—Բէնիչ. կիւնիւ Մալիէտէն տէվաիրի րէսմիէէ մաաշ թէվզիինէ պաշլանմըշ տըր։

—Գարատաղ հիւքիւմէթի՝ Օսմ. պանգասընտան 500.000 ֆրանգլըգ պիր իսթիգրազ ագտ իթմիշ տիր։

—Պիր իքի կիւնտէն պէրու չէհրիմիզտէ ֆէվգէլատէ սըճագլըգ հիւքմ իթմէքտէ օլուպ, հաթթա տիւն թէհամմիւլ օլունամազ տէրէճէյէ վարմըշ տըր։ Տէնիզտէ պիլէ պօղուճու պիր սըճագլըգ հիսս օլունմուշ, վէ միզան իւլ հէրարէ կէօլկէտէ 29 վէ կիւնէշտէ 37 տէրէճէ կէօսթէրմիշ տիր։ Ագշամ իւզէրի չիտտէթլի պիր պօրա զուհուրիյլէ, հէր թարաֆ թօզ իլէ տումանա գարըշմըշ վէ հիչ պիր եէրտէ օթուրուլամազ օլմուշ տուր։

—Սէլանիք էօնիւնտէ տուրան Մանասուրա նամ Օսմ. գօրվէթի՝ Գավալա սէվահիլինի տէվր իչին էմր ալմըշ տըր։

—Միւզէի Հիւմաեուն միւտիրի մուավինի Խալիլ պէյ իլէ մալիէ միւֆէթթիշլէրինտէն Ղալիպ պէյ մէմուրէն տիւն Էնգարէէէ կիթմիշլէր տիր։

—Գըպրըս էհալիսինին սիլահլարը թօփլանմագ իւզրէ մահէլլի ղապըթասընա էմր վէրիլմիշ տիր։

—Պու սէնէ Էտիրնէ վիլաեէթինտէ իբէք մահսուլը բէք պօլ օլաճագ տըր։ Զըրգան սէնէ իբէկին միգտարը 450 պին քիլօ օլմուշ իքէն, պու սէնէ չիմտիէ տէկին 600 պին քիլօեա պալիղ օլտուղու թաատիգ գըլընմըշ տըր։

—Շիմտիլիք Զարպխանէի ամիրէտէ 5 բարալըգ պագըր սիքքէ տարպը խուսուսընտա իրատէի սէնիէ սուտուր իթմիշ տիր։

—Րում բաթրիկի կէչէն կիւն Րուսիա սէֆիրինի զիեարէթ իթմիշ տիր։ Միւշարիլէյհիմանըն միւլագաթլարը՝ պիր սաաթ տէվամ իտիպ, պունտա սէֆարէթին միւսաթէշարը իլէ բաթրիկին խուսուսի գալէմ միւտիրի հազըր պուլունմուշլար տըր։

—Հիճազ վիլաեէթինտէ գալուրէթ հիւքմ իթմէքտէ օլուպ, մայէյնի Հիւմաեուն պաշ քիթապէթինտէն վէրիլէն էմրի թէլէկրաֆի իւզէրինէ, Պէյրութ վիլաեէթինտէն Հիճազա 200 պին օգգա պուղտայ վէ 150 պին օգգա արբա կէօնտէրիլմիշ տիր։

—Րում Միլքիթ-գաթօլիք բաթրիկի Ճէրաճիրի էֆ.՝ Պէյրութա եօլճու օլմուշ տուր։

—Կէչէնտէ Անատօլուտա իթտիկի պիր սէյահաթտան ավտէթ իթմիշ օլան Ալմ. սէֆարէթի աթաշէ միլիթէրի՝ Պէրլինէ կիթմիշ տիր։

—Էրմէնի բաթրիկի սապըգը Աշըգեան Խորէն Սրբազան՝ էվվէլքի կիւն Ասլիէ նէզարէթինէ ազիմէթլէ, նազըր բաշա իլէ կէօրիւշմիւշ տիւր։

—Տէրխասատէթ Եունան սէֆիրի Պիւքրէշտէն Աթինաեա ազիմէթ վէ օրատան չէհրիմիզէ ավտէթ խոնաճագ տըր։ Աթինա ղազէթալարը՝ սէֆիրին էվվէլճէ Պէլկրատա կիթմէսի՝ պիր կէօնտ բօլիթիգա սէպէպիյլէ օլտուղընը պեան իտիեօրլար։ Միւշարիլէյհ 4 սաաթ օրատա գալմըշ, ֆագաթ Սըրպիանըն հիչ պիր պիւեիւք հիւքիւմէթ մէմուրը իլէ կէօրիւշմէմիշ տիր։

—Պէրլին Օսմ. սէֆիրի Թէֆվիգ բաշանըն մէմուրիեէթի ֆէվգէլատէ իլէ Պէլկրատա կիթմէք իչին էմր ալմըշ օլտուղընը՝ Սէրվէթ ղազէթասը եազմըշ տըր։

—Սօֆիատան եազըլըըղընա կէօրէ, Պէլկրատ բօլիս սէր խաֆիէսի Մ. Ճօգօ Միլօշավլիէվիչ՝ ղայրը րէսմի սուրէթտէ Սօֆիաեա կէլմիշ տիր։ Միւմայիլէյհին պու կէլիշինէ կէօնակէօն մանէալար վէրիլիեօր։

—Գումանտան Պէրժէ Պրուսաեա կիթմիշ տիր։

—Կէչէն կիւն Խարիճիէ նէզարէթինտէն պիլճիւմլէ տիւէլի մուազզամա սէֆարէթլէրինէ կէօնտէրիլէն պիր թահրիրաթտա, ախիրէն Օսմ. վէ Սըրպ հուտուտու իւզէրինտէ զուհուրա կէլէն հատիսէլէրէ տաիր Օսմ. գօմիսէրի Համտի պէյ իլէ Սըրպ գօմիսէրի Մ. Նիչիչին իճրա իթտիքլէրի թէտգիգաթըն նէթիճէսի իչար գըլընմըշ տըր։

Պու թէտգիգաթա, Սըրպիանըն մէթալիպաթը քիւլլիէն հագգսըզ օլուպ, հիւքիւմէթը մահէլլիէի Օսմանիէնին հագգը օլտուղու անլաշըլմըշ տըր։ Պու սէպէպլէ Պէլկրատ խարիճիէ նէզարէթի մաղլաթաթհիւզարը՝ վուգու պուլան հատիսէլէրտէն տօլաեը Օսմ. սէֆիրի Ֆէթհի պէյէ պէեանը թէէսսիւֆ իյլէմիշ տիր։ Գրալ Ալէքսանտր տախի՝ Զաթը հազրէթի Բատիշահինէ պիր Թէլէկրաֆ չէքէրէք, մէզքիւր մատտէ հագգընտա իզհարը թէէսսիւֆ իթմիշ տիր։ Պունտան պաշգա, գրալ Ալէքսանտր՝ Սըրպ սապըքլըրինի հուտուտտան կէրի չագըրմագ, վէ պէօյլէ վագըալարըն թէքրար իթմէմէսի իչին իճապընա պագըլմագ իւզրէ էվամիրի լազըմէեի վէրմիշ օլտուղընը հիւքիւմէթի Սէնիէէ պիլտիրմիշ տիր։

—Ալէքսանտրիէ մայէյնի Հիւմաեունտա իճթիմա իթմէքտէ օլան էնճիւմէնի միւքէլա՝ կէչէն սաղան Թէքրար իճթիմա իթտիկինտէն, սաարաղամ վէ վիւքէլա հազարաթը, օ կիւնիւ տաէթլէրինտէն պիր ազ կէճէէ մագամը մէմուրիեէթլէրինէ կէլմիշլէր տիր։

—Ֆրանգֆուրթէր Զայթունկ ղազէթասընըն րիվաեէթինէ կէօրէ, Պէրլինին Տէօչէ Պանգը՝ Էնգարէ խաթթընը Գայսէրիէէ, վէ Գայսէրիէտէն Մէրսին Թարիգիյլէ Եումուրթալըգա գատար թէմտիտ իթմէք, վէ պունտան պաշգա Գայսէրիտէն Մալաթիա, Տիարպէքիր, Մուսուլ վէ Պաղտատ Թարիգիյլէ Պասրաեա գատար խաթթլար ինշա իյլէմէք իւզրէ իմթիեազ իսթիտա իթմիշ տիր։ Պու խաթթըն Թէքմիլ ուզունլուղու 2300 քիլօմէթրօ օլաճագ տըր։ Օգօստօստա Տէրխասատէթտէն հարէքէթ իտէճէկինի եազտըղըմըզ գօմիսիօն՝ պու խաթթըն կէչէճէկի նօգթալարը թայինն իտէճէք տիր։ Տէրխասատէթ Ալմ. գօնսօլօսը տախի իշպու գօմիսիօն իլէ պիրլիքտէ պուլունաճագ տըր։ Տիկէր պիր րիվաեէթէ կէօրէ, Գօնիա խաթթը՝ Մէրսին Թարիգիյլէ Պաղտատա գատար թէմտիտ օլունաճագ, վէ Սամսօն-Ամասիա-Սիվաս-Էրզրում արալարընտա պիր խաթթ եափըլըպ, պու խաթթ՝ Գայսէրի խաթթըյլա պիրլէշէճէք տիր։

—Տէօյչէ Պանգտան մաատա տիկէր պիր չիրքէթ՝ 2300 մէթրօ պօեունտա պիր խաթթ ինշասը իչին իմթիեազ իսթիտա իթմէքտէ տիր։ Պու խաթթ տախի Իսկէնտէրունտան Ֆրաթ վատիսինէ վէ օրատան տա Պաղտատ եօլըյլա Իրան հուտուտունա ուզանաճագ վէ Քէրպէլա իլէ Նէճաֆէ պիր չիւպէսի պուլունաճագ տըր։

—Ճէնօվատա Թամիր խոլունմագտա օլան Մէսուտիէ վէ Ասարը Թէվֆիգ զըրհլըլարընըն Թամիրի հիտամընա օլարագ, Օսմ. պանգասը 176,000 լիրա ավանս վէրմիշ տիր։ Պիր գաչ Օսմ. զապիթլէրի Թամիրաթտա հազըր պուլունմագ իւզրէ եազընտա Ճէնօվաեա կիտէճէքլէր տիր։ Իզմիր նամ զըրուաղէօր սէֆինէսի՝ Տէրխասատէթէ կէլմէք իւզրէ Ճէնօվատան եօլա չըգմըշ տըր։

—Տաղա գալտըրըլտըղընը եազտըղըմըզ Մ. Շըվալիէնին սալը վէրիլմէսի իչին էշգըեա իլէ իճրա խոլէն մուխապէրաթ խիթամ պուլմուշ օլուպ, չարշ. կիւնիւ, իւթէնիլէն 15,000 էօտէնմիշ, վէ միւմայիլէյհ սէրպէսթ պըրագըլմըշ տըր։

—Սըհհիէ մէճլիսի ալիսի չարշ. կիւնիւ էօյլէտէն սօնրա ֆէվգէլատէ սուրէթտէ իճթիմա իթմիշ տիր։

—Բզր. իրթ. կիւնիւ 310 Իսլամ մուհաճիր տահա Ագտէնիզտէն Թրիթօն նամ Ինկ. վաբօրըյլա Իզմիրէ վասըլ օլմուշլար տըր։ Պու վաբօր իլէ 17 Իսլամ մուհաճիր տէ Տէրխասատէթէ կէլմիշ տիր։

—Հիւքիւմէթի Սէնիէ հիսապընա սաթըն ալընմըշ օլան էսէվաթը հարպիէեի մուայենէ իթմէք իւզրէ Թօփհանէ զապիթանընտան իքի զաթ Ալմանիաեա կէօնտէրիլմիշլէր տիր։

—Ֆրանսա ռէֆորէմինին Մուէթ նամ Չնճի մանէթ վափորու՝ Իսթանպօլա կէլմէք իւզրէ Շէրպուրկտան եօլա չըգմըշ տըր։

—Գօնիատան եազըլտըղընա կէօրէ, աֆիօն մահսուլը 100տէ 30 մահիվ օլմուշ տուր։

—Պուլկարիսթանըն Բարիս մասլահաթկիւզարը իքէն, Տէրխասատէթ դարու քէթխուտալըղընա թայինի օլընտըղընը եազտըղըմըզ Մ. Կէչօֆուն՝ նամըզաճըլըղը սէպէպիյլէ իսթիֆասընը վէրտիկի բիէանէթ օլունուեօր։

—Եէմէն սահիլինտէ ղաչագճըլարըն գաչըրմագտա օլտըգլարը 186 չուվալ թէմպէքիի հավի պիր գաչ գաեըգ՝ իքի Օսմ. վափորու թարաֆընտան թութուլմուշ տըր։

—Եվրօբատա եունուն ֆիեաթը տիւշմիւշ, գահվէ ֆիեաթը իւսթէ գօյմուշ, վէ Րուսիատա ունուն ֆիեաթը 30 գարիգ ֆըրլամըշ տըր։

—Կէչէն սապահ Պագալ քէօփրիւնտէն եարըմ սաաթ գատար ուզագտա Եուվան չէչմէսի նամ մահէլլ եագընընտա Բանախոթի իամինտէ պիր սիւտճիւ թէլէֆ իտիլմիշ տիր։ Մագթուլ՝ 4 աթլը պիր արապա իլէ Գատըքէօյիւնտէ վէ Գըզըլ Թօբրագա սիւտ կէօթիւրիւրքէն, մէճհուլ չախըլար թարաֆընտան իւզէրինէ հիւճում օլունմուշ տըր։ Ճանիլէր, մէրգումու թէլէֆ իթտիքտէն սօնրա աթլարընը ղասպ իլէ ֆիրար իթմիշլէր տիր։

—Ստանիստա ախիրէն պիւեիւք պիր եանկըն զուհուր իտիպ, Օիաուսան Թարիգաթընըն քիլիսէ, մէքթէպ վէ մանասթըրընըն եանտըղը՝ մահէլլինտէն պա թէլէկրաֆ պիլտիրիլմիշ տիր։

Ջ.Գօնիա վիլաեէթինտէ պաղը մահէլլէրէ եաղան չիտտէթլի եաղմուրլարտան պիւեիւք զարարլար օլմուշ տուր։ Կէօրիւնմէզ քէօեիւնտէ 26 խանէ եըգըլմըշ, վէ 40 գատար խանէ տէ օթուրուլամազ հալէ կէլմիշ տիր։ Օվալարտա զարար պիւեան տահա չօգ օլուպ, պիր չօգ հայվան տավարլարընը սուլար կէօթիւրմիշ տիր։ Հուեուտաքի եագընընտաքի թարլալար պիւսպիւթիւն պօզուլմուշ տուր։ Մէմուրիյնի մահէլլիէնէտէն միւհթաճիյնի էհալիէէ գարզէն պուղտայ թէվզի իտիլմիշ, վէ էվլէրինի եարմագ իւզրէ ճիվար օրմանլարտան մէճճանէն քէրէսթէ սըմալարընա միւսաատէ օլունմուշ տուր։

—Պու կիւնլէրտէ, Թրապիզօն, Քիրասօն, Թիրէպօլու վէ Շապին Գարա-հիսարտա էվվէլա խաֆիֆ վէ սօնրա չիտտէթլի զէլզէլէլէր վուգու պուլուպ, պիր գաչ տիվար իլէ օճագլար եըգըլմըշ տըր։

—Ջըգան սէնէ չէհրիմիզտէ Մաքէտօնեաքի նամ Պուլկարճա ղազէթանըն միւէլլիֆինի գաթլ իտէն Էֆթիմ Տիմիթրօվ նամ չախս՝ Վարնա ճինաեէթ մահքէմէսինտէն 10 սէնէ մահպէսիեէթէ հիւքմ օլունմուշ տուր։

—Ջըգան հաֆթա Սէլանիք վիլաեէթինտէ ճէվիզ պիւեիւքլիւկիւնտէ տօլու եաղարագ, խուսուսիյլէ Սթրումճատա, Գըրաթէրօն վէ Ջիլի քէօյլէրինտէ վէ տիկէր պաղը մահէլլէրտէ խայլի հայվանաթ թէլէֆ օլմուշ, վէ սաիր կէօնա մատտի խասարաթ վուգուա կէլմիշ տիր։

—Այտըն վիլաեէթինին Ագհիսար նահիեէսինտէ տախի եումուրթա պիւեիւքլիւկիւնտէ տօլու եաղըպ, պաղլարա եիւզտէ 70-80 ալէրէճէտէ զարար օլմուշ տուր։

ՏԻՒՆ ԿԻՃԷՔԻ ԵԱՆԿԸՆԼԱՐ

Տիւն կիճէ սաաթ 6 րատտէլէրինտէ Ֆէրիքէօյիւնտէ Րում քիլիսէսի իթթիսալինտէ Ավստրիա Թէպաասընտան Մարգօնըն ախչապ խանէսինտէն եանկըն զուհուր իտիպ, եալընըզ մէզքիւր խանէ եանմըշտըր։

⁂ Եինէ տիւն կիճէ սաաթ 7 պչ. րատտէլէրինտէ, Պէյօղլունտա Բանկալթի ճիվարընտա Ագապապա սօգագընտա էպէ Ֆօթինի Մաչինին միւսթէճիրէն սաքին օլտուղու՝ էչեասը հէնուզ սիկօրթալը ախչապ պիր խանէտէն եանկըն զուհուր իտիպ, հէր նէ գատար իթֆաիէ էմրտէ զօնչուլար թարաֆընտան սէօնտիւրիւլմէսինէ բէք չօգ չալըշըլմըշ իսէ տէ, օլ էսնատէ էսէն չիտտէթլի րիւզկեար իլէ էվլէրին ախչապ վէ սըգ օլմասը պիր թարաֆտան, վէ սուեուն գըլլէթի տիկէր թարաֆտան, խոլէն ղայրէթէ մանի օլուպ, ազ վագըթտա աթէչ եանընտաքի խանէլէրէ սիրաեէթլէ, մէզքիւր սօգագտա վէ այնի սըրատա 3 խանէ եանտըղը կիպի, աթէչ՝ արգա թարաֆտա Աֆէթ սօգաղընա տախի սիրաեէթլէ, մէզքիւր սօգագտա իքի թարաֆլը խանէլէր, քի ճէման 25 գատար էպնիէ եանմըշ տըր։ Պու հարիգին սէպէպի զուհուրի՝ մէզքիւր էպէ Ֆօթինինին խանէսինէ զուլտագ գօնմագլա իւէրի կէլտիկի բիվաեէթ օլունուեօր։

Կէրէք Պէյօղլու վէ կէրէք Թէրսանէ իթֆաիյէ ալայլարը վէ մահէլլէ թուլումպալարը թարաֆընտան հարիգին սէօնտիւրիւլմէսինէ ֆէվգէլատէ ղայրէթ օլունմուշ իսէ տէ, էքսէր եանկընլարտա օլտըղը կիպի, պունտա տախի սուսուզլուգ՝ խոլէն ղայրէթլէրէ մանի օլմուշ տուր։ Պու ճիհէթլէ իլէ հարիգի մէզքիւրուն տահա զիեատէ եայըլմասընտան վէ տահա բէք չօգ խանէլէրի սէօնտիւրմէսինտէն զօրգուլուր իքէն, մէմուրիյնի զապըթա վէ սաիրէնին եարտըմլարը՝ համտ օլսուն ֆէլաքէթին տէրէճէսինի թահֆիֆ իյլէմիշ տիր։

Հարիգզէտէկեանըն էքսէրիսի Երմէնիգաթօլիք վէ Երմէնի օլուպ, եալընըզ պիր իքիսի Րում միլլէթինտէն տիր։

Իքի գատընըն հարիգի մէզքիւրտէ միւհթէրէգ օլտըղը իչիտիլմիշ իսէ տէ, պու րիվաեէթին ասլ ու էսասը օլմատըղը թահգիգաթը վագըամըզտան անլաշըլմըշ տըր։

Մէզքիւր եանկընտա միւլքէթիմիզտէն մարանկօզ Միքէ նամ չախս՝ պիր տօսթ խանէսինին էչեասընը գուրթարմագ ղայրէթինտէ իքէն, պաղը թուլումպաճըլար թարաֆընտան ֆէնա սուրէթտէ տէօեիւլիւպ եարալանմասըլա, մէրգում, Թէտավիսի իչին խասթախանէմիզէ նագլ իտիլմիշ տիր։

ԵՈՒՄՈՒՐՃԱԳ ԻԼԼԷԹԻ

Մըսըրտան կէլէնլէր հագգընտա գօնուլմուշ օլան 10 կիւն գարանթինա՝ Մէճլիսի ալիի սըհհիյնին գարարըյլա 12 կիւնէ չըգարըլմըշ տըր։

Իթթիխազ օլունաճագ թէտապիրի սըհհիեէ նէզարէթ իթմէք իւզրէ, Տր. Նիգօլախիս էֆ.նին Պէյրութա վէ Ֆերիտ պէյին Վօուրլաեա կէօնտէրիլմէսինէ՝ Մէճլիսի սըհհիեէճէ գարար վէրիլմիշ տիր։

Մըսըրտան Իսթանպօլա կէլէն վէ Եունանիսթանտա քէայինն Տէլօս նամ մահէլլտէ 11 կիւն գարանթինաեա թապի օլան սէֆինէլէր՝ Գավագ եագընընտա Մանասթըր ագզընտա էրզագ վէ բիրինճտէն խարէթ եօլճուլարընի Թիւթսիւլէթափքտէն սօնրա, քէմալը տիգգաթլէ, արգալարընտան չէքմէքտէ օլտուգլարը մավունալարա պօշալթաճագլար, վէ պատէհու քէնտի անպարլարընը լահըգըլա Թիւթսիւլէթ էճէքլէր տիր։

Իրանտան կէլէն հաճիլէրին Ճէզիրէթ իւլ Նէճրէյնէ կիրմէլէրի մէն իտիլմիշ տիր։

Իսկէնտէրիէտէ Մուհարրէմ պէյ զըլլաարընտա տախի, իքի ֆարէլէր սուլունմասը սէպէպիյլէ եումուրճագ իլլէթի զուհուր իթմիշ տիր։

Իսկէնտէրիէտէքի զէնկին Րում թաճիրլէր եումուրճագտան թութուլանլարա մախսուս պիր խասթախանէ ինչասը իչին հէր պիրի՝ 500տէն 1000 լիրաեա գատար իանէլէր վէրմիշլէր տիր։

Իսկէնտէրիէտէ կէչէն կիւն իքի քիչինին սօգագտա եէրէ տիւշիւպ վէֆաթ իթտիքլէրի՝ չէհրիմիզտէ չուեու պուլմուշ տուր։

Րումանիա հիւքիւմէթի՝ Նէրէտէն կէթիրիլտիքլէրինէ տաիր չահատէթնամէսի պուլունմաեան մէյվէ վէ սէպզէվաթըն Րումանիաեա կիրմէսինի մէն իթմիշ տիր։

Պօմպայտա մայիս 9տան 30ա գատար եումուրճագտան 726 վուգ. 570 վէֆիեաթ, Գալկիւթատա ապրիլ 29տան մայիս 20եէ գատար 172 վուգ. 166 վէֆ., Քիւրաճիտէ մայիս 10տան 30ա գատար 249 վուգ., 210 վէֆ., Պօմպայտա յունիօ 5տէն 12եէ գատար 73 վուգ., 62 վէֆ. օլմուշ տուր։

ՊԱՆԳ ԷՄՊԷՐԻԱԼ ՕԹՕՄԱՆԸՆ ԻԼԱՆԸ ՏԸՐ

100տէ 5 ֆաիզլի կէօմրիւք թահվիլաթը Օսմանիէսինին՝ 1893 սէնէսի յուլիօ այընա մախսուս 14 նումէրօլու գուբօնլարը՝ թէէտիէ օլունմագ իւզրէ կէլէճէք յունիօ 30)12 յուլիօէ գատար թագսիմ օլունմատըղը թագտիրտէ պաթթալ իտիլէճէկի՝ թահվիլաթը մէզքիւրէ համիլլէրինէ իլան օլընըր։

Տէրխասատէթ, 22 յունիօ 1899

ՔԱԻԱՐԱՆ ՃԱՆԼԱՐԸՆԸՆ ՆԱՐՏԸՄԸՆԱ ՍՈՒՆՈՒԼՄՈՒՇ

ՆՈՅԵՄԲԵՐ ԱՅԸ

Պիր խայլի տիւետարճա տուսալարը վէ կիւզէլ նասիհաթլարը հավի օլան իչպու քիթապ, Էնգարէ եպիսկոպոսու միւթէվէֆֆա Առաքելեան Կարապետ վրդ. թարաֆընտան ֆրանսըզճատան թիւրքճէյէ թէրճէմէ իտիլմիշ, վէ պու քէրրէ միւթէհայրիէ ընէհաէյնիմիզտէն Ջըրագեան Ցովհաննէս վրդ. վասըթասըյլա թապ իթտիրիլմիշ տիր։

Պիւեիւք քիւչիւք հէր տինտար քիմսէ իչին օգունմասը լազըմ օլան պու քիթապը ալմագ իսթէյէնլէր՝ մաթպաամըզա միւրաճաաթ իտէպիլիրլէր։

ՊԱՆԳ ԷՄՊԷՐԻԱԼ ՕԹՕՄԱՆԸՆ ԱՆՕՆԻՄ ՇԻՐՔԷԹԻ

Սէրմայէսի 10,000,000 լիրա տըր

Շիրքէթին իտարէի Գալաթատա տըր։

Իսթանպօլտա Եէնի ճամի մէյտանընտա, վէ Պէյօղլունտա Տօզլու եօլտա 206 նումէրօլու տաիրէտէ պիրէր չիւպէսի վար տըր։

Լօնտրա վէ Բարիստէ պիրէր պաչլըճա իտարէխանէսի մէվճուտ տուր։

(ՇԻՒՊԷԼԷՐ)

Ատալիա, Ատանա, Այտըն
Հալէպ, Իսկէնտէրիէ, Էտիրնէ,
Էնգարէ, Պաղտատ, Պէյրութ,
Պրուսա, Շամ, Գօնիա,
Լարնագա, Գահիրէ, Մէրսին,
Միտիլլի, Ուշագ, Ֆիլիպէ,
Թօսաիա, Րուսճուգ, Սէլանիք,
Սամսօն, Իզմիր, Սօֆիա, Թրապիզօն։

Պանգը Օսմանի, Թահվիլաթ վէ եսհամ պուեիւ միւմասիլ էվրագ տէբօզիթօ խապուլ իտէր, մուգապիլինտէ վատէ իլէ լէ եա հիսապը ճարի իւզրէ ագչէ իգրազ, վէ սէնէտաթը Թիւճճարիէէ բագօնթօ, վէ մէմալիքի Շահանէ իլէ մէմալիքի էճնէպիէնին պաչլըճա չէհիրլէրի իւզէրինէ չէք, պօլիչա վէ գրէտի սէնէտլէրի վէ Թէլէկրաֆ էմիրլէրի քէշիտէ, վէ հիսապը ճարի գիւչատ վէ Թահվիլաթ իլէ գիւբօնլարը էչհա վէ մէմալիքի Շահանէ վէ մէմալիքի էճնէպիէտէ գուբօն վէ սէնէտ Թահսիլ, պօրսա էմիրլէրի իճրա, վէ մէզքիւր գիւթիւքաթ իւզէրինէ վէ Փիրուզթ իտէր։

Գունտան պաշգա պիր սէնէ վատէ իլէ եիւզտէ 2 պչ., 6 այլըգ վատէ իլէ եիւզտէ 1 պչ., վէ 3 այլըգ վատէ իլէ եիւզտէ 1 ֆաիզ իլէ ագչէ գապուլ իտէր։

Իսթանպօլ չիւպէսի, պալէստէ պէեան օլունան մուամէլաթտան պաշգա, էմթաա իւզէրինէ ագչէ իգրազ իյլէտիկի կիպի, էմանէթէն վէ եախօտ սատէճէ պէվտի օլունան էչեաի թիւճճարիէէի տախի գապուլ իտէր։

Պէյօղլու չիւպէսի՝ էմթաա մուամէլաթընը միւսթէսնա օլմագ իւզրէ, եօգարըտա զիքր օլունան պիլճիւմլէ մուամէլաթը իֆա, վէ պունտան պաշգա Վիլ տը Բարի, Րումէլի չըմէնտէֆէր թահվիլաթը, Եունան պանգասը, Բանամա վէ սաիրէ կիպի բիէանգօլու թահվիլաթընա տաիր տագ ու իթա մուամէլաթընը իճրա իյլէր։

Իսթանպօլ վէ Պէյօղլու չիւպէլէրի՝ Րումէլի չըմէնտըֆէր թահվիլաթը քըրօ-մէսիլէրի տախի Փիրուզթ վէ պանգանըն մէմալիքի Շահանէ իլէ Պուլկարիսթանտաքի չիւպէլէրինին քէաֆֆէսի կիպի վէ 50 լիրաեա գատար օլմագ իւզրէ 100տէ 3 ֆաիզ մուգապիլինտէ հիսապը ճարի իլէ ագչէ գապուլ իտէրլէր։

Ուֆագ հիսապը ճարիլէրէ թէէմինաթ օլմագ իւզրէ Օսմանլը պանգասը 100 տէ 3 պչ. ֆայիզէ Ֆրանսա, վէ եիւզտէ 3 ֆայիզլի Ալմանիա տէվլէթի էսհամընտան այնի գըյմէթտէ պիր միգտար թահսիս իթմիշ տիր քի, իչպու էսհամ թէվտի օլունան ագչէնին միգտարը արթտըգճա, թէէմինաթ ագչէսինին տէ միգտարը արթար։

ԳԱԼԱԹԱ ՊՕՐՍԱՍԸ

Ճումաա 11 Ցունիօ

Գօնսօլիտ աշըլաք	Լ. Օ.	25	12
Րումէլի չըմէնտըֆէրի	Ֆրգ.	127	75
Օսմանլը պանգասը	Ի. Լ.	11	75
Գրէտի Ժէնէրալ Օթօման	Օ Լ.	6	17
Ջիրաաթ պանգասը	»	9	
Օմ. Սիկուրթա գումբ.	»	4	46
Սօս. Օթ. Շանժ է Վալ.	»	4	25
Թրամվայ թահվիլաթը	Ֆր.	651	
Տէրգօս սու գումբանիասը		295	
Տէրխասատէթ Րըխթըմ		463	50

ԱԳՉԷ ՖԻԵԱԹԸ

Մէճիտիէ կիւմիւշ		107	39
Մէթալիք		97	10
Եիրմի ֆրանգլըգ		87	16
Ինկիլիզ լիրասը		109	19
Բօլ Էմբէրիալ		90	25
Քեաղըտ րուպլի	Լ. Օ.	8	58

ՇԻՐՔԷԹԻ ԽԱՅՐԻԵԷ

Սկիւտար խաթթը

Սկտր.	Պէշիքթ.	Պէշիքթ.	Իսկտր.
12 40		12 50	
1 20		1 30	
2		2 10	
2 20		2 40	
3		3 10	
3 35		3 15	
4 30		4 40	
5		5 10	
5 50		5 50	
6 15		6 30	
6 50		7 50	
7 50		8 35	
8 25		9 10	
9		10	
9 50		10 20	
10 10		11	
10 45	Գապաթաշ	12 5	
11 50			

Սկիւտարտան Քէօբրիւեէ

11 45	Պէշիքթ.	5 50	Պէշիքթաշ
12 15		6 15	Պէշիքթաշ
1		6 50	Պէշիքթաշ
1 30		7 50	Պէշիքթաշ
2		9 5	Պէշիքթաշ
2 30		9 35	
3		10 15	Գապաթա
3 30		10 30	Գուզկունճ.
4		11	Գուզկունճ.
4 30		11 20	
5		12	
5 35			

Քէօբրիւտէն Սկիւտարա

12 30		6 15	Պէշիքթ.
1 15		7	Գուզկունճ.
2		7 40	Պէշիքթ.
2 20		8 20	
2 30		9	
3 5		9 40	
3 35	Գապաթաշ.	10 15	Գուզկունճ.
3 50		40	Գուզկունճ.
4 20		11	
4 50		11 35	
5 35	Պէշիքթ.	12	